

WAT ZEGT DE CASHFLOWBAROMETER VOOR DE INTENSIEVE VEEHOUDERIJ?

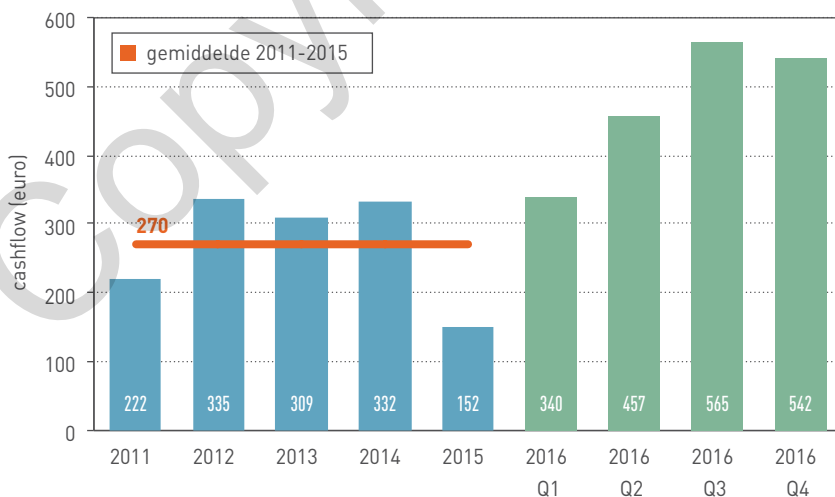
De cashflowbarometer geeft een zicht op de rentabiliteit van de verschillende sectoren in de intensieve veehouderij in Vlaanderen. Naast de rentabiliteit op jaarbasis voor de periode 2011-2015, geven we voor 2016 ook de cashflows weer per kwartaal. De analyse voor de varkens-, melkvee- en pluimveesector gebeurt telkens voor een standaardbedrijf met gemiddelde technische en bedrijfseconomische resultaten. Op die manier krijgen we een beeld van de gemiddelde rentabiliteit van de sector. – Jan Leyten, KBC Land- en Tuinbouwcenter

Aangezien het om sectorgemiddelde cashflows gaat, moeten de cijfers met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden op individueel bedrijfsniveau. De verschillen in rentabiliteit tussen bedrijven kunnen namelijk erg groot zijn. Het begrip cashflow is een interessante economische parameter om de rentabiliteit van een bedrijf of een sector in kaart te brengen. Cashflow is niet meer of minder dan het verschil tussen de inkomende en de uitgaande geldstromen. Cashflow gaat met andere woorden over de toestand van de portefeuille. Opgelet, er bestaan verschillende definities van cashflow. De hieronder gehanteerde cashflow is de 'operationele cashflow'. Deze wordt berekend door de bedrijfsinkomsten te verminderen met de bedrijfsuitgaven, echter zonder de leninglasten in rekening te brengen. Ook mestafzetkosten, premies en pachten worden in de weergegeven cashflows niet

meegerekend, aangezien deze van bedrijf tot bedrijf sterk kunnen verschillen en niet altijd toewijsbaar zijn aan een bepaalde activiteit.

Als we van deze operationele cashflow leninglasten (kapitaalsaflossingen plus rentes), mestafzetkosten en pachten aftrekken en de premies bijtellen, dan verkrijgen we de beschikbare cashflow of vrije cashflow. Dit is wat er werkelijk overblijft om van te leven, om te sparen of te investeren.

.....
De aantrekkende melkprijzen in het vierde kwartaal van 2016 zorgden opnieuw voor gemiddelde cashflows.

Figuur 1 Evolutie gemiddelde operationele cashflow per productieve zeug 2011-2016 - Bron: KBC Land- en Tuinbouwcenter

Varkens

Zeughouderij Figuur 1 geeft de gemiddelde operationele cashflow per productieve zeug weer voor de jaren 2011 tot 2015 en voor de vier kwartalen van 2016. Onder 'gemiddeld' verstaan we een zeugenbedrijf met 300 productieve zeugen met een productiegetal van 28,3 in het vierwekensysteem.

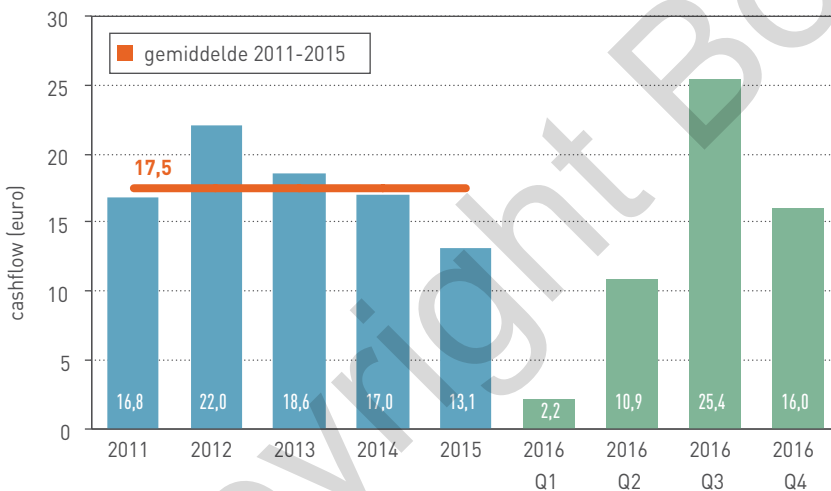
In de zeughouderij bedroeg de operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten en inclusief crisistoelage in 2015) in de periode 2011-2015 gemiddeld 270 euro per productieve zeug. Van deze sectorgemiddelde cashflow moeten nog de mestafzetkosten (gemiddeld 25 euro per zeug) en de kredietlasten (gemiddeld circa 200 euro per zeug) verminderd worden om te komen wat er werkelijk verdiend wordt: de beschikbare cashflow. Met een gemiddelde operationele cashflow van 476 euro per zeug (inclusief ketentoeslag) was 2016 duidelijk een topjaar. Dit sterke resultaat is volledig toe te schrijven aan de biggenprijzen die sinds begin 2016 sterk aantrokken. De oorzaak hiervan is het gedaalde aantal zeugen in Europa, met minder biggen als gevolg, gecombineerd met een behoorlijke vraag naar biggen.

Hiermee is het duidelijk dat de economische situatie in de zeughouderij sinds begin 2016 opnieuw een stuk rooskleuriger is dan de voorbije jaren. Ook voor de eerste jaarhelft 2017 zijn de vooruitzichten hoopgevend.

Vleesvarkenshouderij In figuur 2 zie je de evolutie van de gemiddelde operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten) per afgeleverd vleesvarken voor de jaren 2011 tot 2015 en voor de vier kwartalen van 2016. De resultaten hebben betrekking op de zuivere vleesvarkenshouderij waarbij de biggen worden aangekocht.

De verbetering van de rentabiliteit in de vleesvarkenshouderij is onder meer toe te schrijven aan de sterk toegenomen export van varkensvlees naar China en aan de lichte daling van het aanbod van vleesvarkens in de EU.

Figuur 2 Evolutie gemiddelde operationele cashflow per afgeleverd vleesvarken 2011-2016
- Bron: KBC Land- en Tuinbouwcenter

In de vleesvarkenshouderij bedroeg de operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten) voor de periode 2011-2015 gemiddeld circa 17,5 euro per afgeleverd vleesvarken. Van deze sectorgemiddelde cashflow moeten wel nog de mestafzetkosten en de kredietlasten (gemiddeld 12 euro per afgeleverd vleesvarken) worden afgetrokken, om te komen tot de beschikbare cashflow. Het resultaat voor 2016 was met 13,6 euro opnieuw beneden gemiddeld.

Voorname­lijk in het eerste kwartaal was de rentabiliteit wegens de lage vleesvar­kens­prijzen extreem zwak. In de tweede jaar­helft zagen we gelukkig wel betere cijfers door de aantrek­kende vleesvar­kens­prijzen. Anderzijds drukten de hogere aankoop­prijzen voor de biggen wel op het resultaat. De verbetering van de rentabiliteit in de vleesvar­kens­houderij is onder meer toe te schrijven aan de sterk toegenomen export van varkensvlees naar China en

aan de lichte daling van het aanbod van vleesvarkens in de Europese Unie, met betere prijzen als gevolg. Ook de eerste helft van 2017 kondigt zich positief aan, al blijven de hoge biggenprijzen de rentabiliteit van de vleesvarkenshouderij negatief beïnvloeden.

Gesloten varkensbedrijven Op gesloten varkensbedrijven bedroeg de operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten en inclusief crisistoelage in 2015) voor de jaren 2011 tot 2015 gemiddeld circa 31,4 euro per afgeleverd vleesvarken. Deze sectorgemiddelde cashflow moet wel nog verminderd worden met mestafzetkosten en kredietlasten (gemiddeld 17 euro per afgeleverd vleesvarken) om te komen wat er werkelijk verdiend wordt, de beschikbare cashflow. Het globale resultaat voor het jaar 2016 was met 33,2 euro boven gemiddeld.

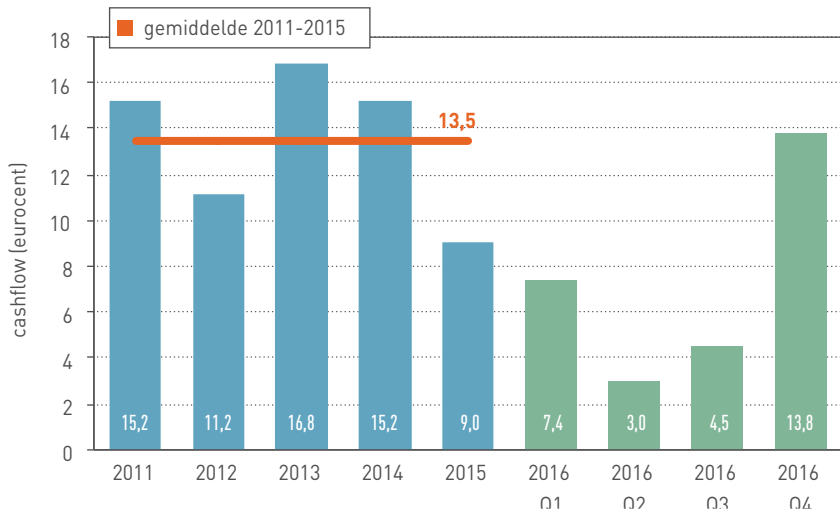
Melkvee

Gezien er tussen melkveebedrijven grote verschillen bestaan voor de premies, de mestafzetkosten en de pachten, worden deze niet meegeteld in de hieronder weergegeven operationele cashflows. Figuur 3 (p. 28) geeft de evolutie weer van de gemiddelde cashflow in cent per liter voor de periode 2011-2015 en voor de vier kwartalen van vorig jaar.

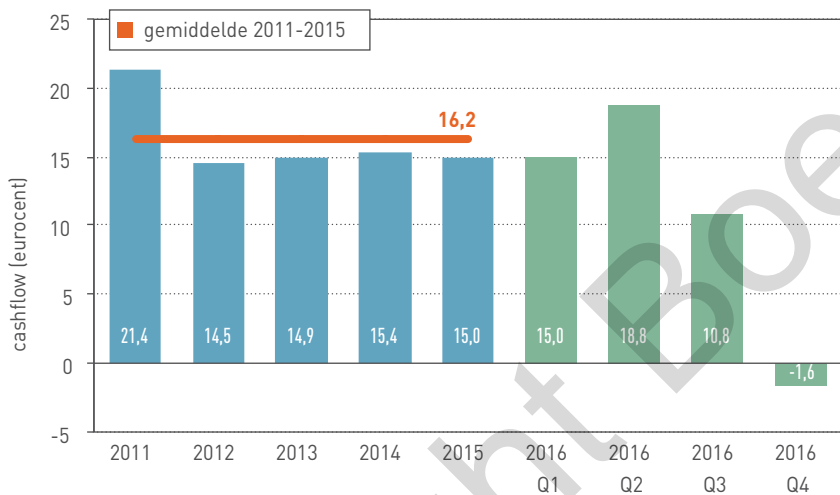
De sectorgemiddelde operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten, pachten en premies) voor de periode 2011-2015 bedroeg 13,5 cent/liter. De weergegeven cashflow houdt geen rekening met de superheffing die in het melkjaar 2014-2015 eventueel moest worden betaald, wel met de Comeos-toeslag in 2016.

Met een gemiddelde operationele cashflow van 7,2 cent per liter was de rentabiliteit in 2016 ongezien slecht. Rekening houdend met kredietlasten (kapitaalsaflossingen + rentes) die in Vlaanderen gemiddeld 9 cent/liter bedragen, mestafzetkosten, pachten en premies, resulteerde dit gemiddeld in negatieve beschikbare cashflows. We spreken in dit geval van een *cashdrain*. De belangrijkste reden hiervoor is het Europees overaanbod van melk na het wegvallen van het melkquotum.

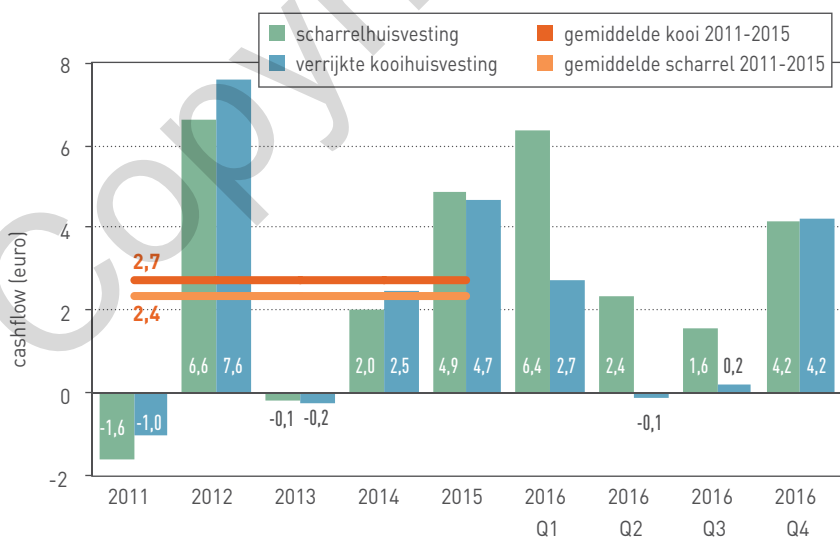
De aantrekkelijke melk­prijzen in het vierde kwartaal van 2016 zorgden wel opnieuw voor gemiddelde cashflows. Door de mondiaal gestegen vraag en het beperkte melkaanbod evolueren de melk­prijzen, en dus ook de cashflows in de eerste maanden van 2017, in de positieve zin. Voor de eerste jaar­helft zijn de vooruit­zichten alleszins gunstig.

Figuur 3 Evolutie van de operationele cashflow (exclusief mestafzetkosten, pachten en premies) in cent per liter melk 2011-2016 - Bron: KBC Land- en Tuinbouwcenter

Figuur 4 Evolutie operationele cashflow per afgeleverde braadkip 2011-2016 - Bron: KBC Land- en Tuinbouwcenter

Figuur 5 Evolutie operationele cashflow per leghen per jaar 2011-2016 - Bron: KBC Land- en Tuinbouwcenter

Pluimvee

Braadkippenhouderij Figuur 4 geeft de gemiddelde operationele cashflow per afgeleverde braadkip weer voor de jaren 2011 tot 2015 en voor de vier kwartalen van 2016.

In de braadkippenhouderij bedroeg de cashflow exclusief kredietlasten voor de periode 2011-2015 gemiddeld 16,2 eurocent per afgeleverde braadkip. Opvallend is dat in de periode 2012-2015 de rentabiliteit erg stabiel was, rond 15 cent per afgeleverde braadkip. In 2016 zien we echter een kentering. Door het verhoogde braadkipaanbod in de Europa zakte de cashflow naar 10,8 cent. Het vierde kwartaal van vorig jaar, traditioneel ook het zwakste kwartaal, liet zelfs een negatieve operationele cashflow optekenen. Ook 2017 laat voorlopig weinig positieve resultaten zien.

Leghennenhouderij Figuur 5, tot slot, geeft de gemiddelde operationele cashflow per leghen weer voor de jaren 2011 tot 2015 en voor de vier kwartalen van vorig jaar, zowel voor de verrijktekooi- als voor de scharrelhuisvesting. Merk op dat het in de leghennenhouderij gebruikelijk is om een deel van de markschommelingen in te dekken via contracten. In de leghennenhouderij bedroeg de sectorgemiddelde cashflow per leghen exclusief kredietlasten (de operationele cashflow) voor de periode 2011-2015 ongeveer 2,7 euro in de verrijktekooihuisvesting en circa 2,4 euro voor de scharrelhuisvesting, met grote schommelingen over de jaren. Opvallend is dat in de periode 2011-2014 de rentabiliteit voor de kooihuisvesting hoger lag dan voor de scharrelhuisvesting, zelfs bij een lagere investerings- en arbeidsbehoefte per leghen voor kooi ten opzichte van scharrel. Sinds 2015 is de situatie omgekeerd, door een groter verschil in de eierprijzen voor de twee huisvestingssystemen. Na 2015, met hogere eierprijzen als gevolg van de vogelgriep-epidemie in de Verenigde Staten, merkten we in 2016 opnieuw een normalisatie. De gemiddelde operationele cashflow in 2016 was behoorlijk voor de scharrelhuisvesting (3,7 cent per leghen) maar zwak voor de kooihuisvesting (1,8 cent per leghen). 2017 laat zich voorlopig moeilijk inschatten door de dreiging van een vogelgriep-epidemie in Europa. ■